

Tartalom. A rózsató trágyázása a szabadföldben. — Egy új rózsaeollenség. — A rózsák tömeges szaporítása Amerikában. — 3000 rózsza egy tőn. — A hangyák elpusztítása. — Czélszerű jelzótáblák. — Két jó boralma. — Amerikai bírsalmák. — Madeira-dió. — A japáni bormálna. — Clematis Davidiana. — Ajánlatos Chrysanthemum-ujdonságok. — A Lilium speciosum új válfajai. — Begonia odoratissima Baumanni. — Gardenia Michauxii. — A Clivia Lindeni hybridái. — A Montbrettiákról. — Kniphofia aloides gigantea. — Impatiens Sultani. — Papaver glaucum. — Kutyadivat. — Don Mariano Vergara. — Mühle Vilmos. — Beküldött árjegyzékek. — Új rózsafajok. — Irodalmi szemle. — Színes műmelléklet: The Puritan.

A rózsató trágyázása a szabadföldben.

Heger B.-tól, Rodnán.

A szabadföldben álló rózsató trágyázásáról a különféle munkák és folyóiratok, úgy mint maga a Rózsa Ujság is, már jóformán kimerítő közleményeket hoztak. Ezt a kérdést tehát körülbelül kimerítettnek kellene tartanunk; ha tehát a rózsató trágyázásához használni szokott különféle természetes és mesterséges anyagokat s azok alkalmazásmódját sorolnám fel, az ismétlés sajnálatos meddő útjára kellene tévednem. Egy általam már több év óta alkalmazott igen hasznos és még egyszerűbb trágyázási módszert mégis jónak látok közzé tenni, minthogy tudtommal ez a módszer a legtöbb rózsatenyésztő előtt még ismeretlen, az egyszerűsítés pedig tudvalevőleg éppen a kertészet terén bir óriási fontossággal. — Mindenek előtt megjegyzem, hogy a szabadban álló rózsatóimot mindenkor tavasszal s kizárólag friss folyós marhatrágyával látom el, s eljárásom eredménye ellen mindekkor kifogásom még nem lehetett.

Az eljárás e trágyázásnál fölötté egyszerű: a rózsatótól mintegy 30—40 cm. távolságra a tő körül egyenletes távolban mintegy 5—6 lukat készítünk a talajban. E célra már régóta használok az amerikai lukasztó ásót, melylyel egyetlen egy szúrásra, mintegy 10 cm. átméretű s körülbelül 20 cm. mély kerek lukat

lehet készíteni. Igen kívánatos, hogy ez a szerszám alsó éles felén jól ki legyen köszörülve, hogy az esetleg alája kerülő rózsagyökereket ne zúzza, hanem élesen lenyesse, a mi a rózsatónek nem hogy ártalmára nincsen, hanem indító okául szolgál az anynyira kívánatos rostgyökerek képződésének, melyek éppen a trágyázott területen képződve, a növény fejlődését nagyban elősegítik. Most az elkészített lukakat friss, kissé higabb, de jól leülepedett folyós marhatrágyával töltögetem meg s mintegy 3—4 napig nyitva hagyom. Ez idő eltelte után e trágyalukakat még állott vízzel töltöm tele s ha az egészen beivódott, a kiemelt földdel a nyílásokat lazán betemetem, a talajt a rózsató körül pedig durván felkapálom, hogy abba nedvesség, levegő és nap-sugár a tavasz leforgása alatt jól behatolhassanak.

A mondottakból világosan áll előttünk, hogy a trágyázás ezen módjánál a hatékony trágyaanyag közvetlenül és azonnal érintkezésbe jön a gyökerek azon részeivel, melyek kiválólag a rózsató táplálkozására hivatják. Nem kell tehát e mód mellett a trágyának azon vándor utat megtennie, melyet a lapos tálgödörökben a felszínen alkalmazott trágya kénytelen vékonyabb vastagabb föld-

rétegen át megtenni. A trágyázás ezen módja e mellett, mint látható, igen egyszerű, könnyen kivihető és rendkívül olcsó.

Ha esetleg a lukak előállítására szükséges amerikai lukasztó ásóval nem rendelkezünk, úgy e célra egy közönséges nyeles lukasztóvasat is használhatunk, minővel a vásárosok sátraik rúdjaikat szokták a földbe ásni. Ez egy aczélből készült, alul éles henger, fölül egy erős fanyéllal; ha e hengert függőlegesen a földbe szúrjuk, úgy az üregébe szorult földet kiemelhetjük, mi által a talajban a hengernek megfelelő nagyságu luk támad. Ezt a szerszámot még csemeték, rózsák s egyéb növények átültetésekor is igen czélszerűen használhatjuk.

Egy új rózsaelenség.

G. Emerici-től Turinban.

Alig hangzottak el a panaszok az oly rettenetes színben előtűntetett rozsdá: *Phragmidium subcorticinum* felől, midőn máris egy újabb, eddig még jóformán nem is ismert, a rózsát állítólag czudarul pusztító szörnyetegről tesznek említést a francia lapok. A tudósítások azt mondják, hogy ez a szörnyeteg korántsem éri be a keményebb rózsafajokkal, hanem éppen a gyengéd, értékes rózsákat válogatja ki áldozatául. Ez a pusztító elem az élő növényekhez tartozik, a botanikusok úgy hívják hogy: *Peronospora sparsa* s igen közel áll a szőlőpenészhez.

Ezen élő jelenléte a rózsákon következő változásokat szokott előidézni: A megtámadott helyen a levelek felső lapján barnán szegélyezett száraz foltok keletkeznek, melyek alak és kiterjedés tekintetében nagyon különbözők, többnyire azonban kerekdedek. Ha ezeket a leveleket a világosság ellen tartjuk, úgy a megtámadott helyek sokkal áttetszőbbek az egészséges részeknél. Az inficiált területek későbbben mindinkább növekednek, végre egybeolvadnak, mikorára a levelek már elhervadnak, összezugszorodnak s lehullanak.

Berkeley angol botanikus, ki ez élő gombafajt Londonban fölfedezte, rajta háromféle fejlettségi alakot különböztet meg: Az *oospórák*, melyeket Cuboni Rómában még csak 1888-ban fődözött fel, göröcsövi kicsinyek, rendetlen körkörös alakúak s belsőjükben egyetlen egy szemcsés magvat hordoznak. Ha egy ily spóra a rózsalevélnék valamely alkalmas pontjára telepedett, csak hamar az ugynevezett gombaágygyá, *myceliummá* fejlődik, mely a rózsalevél anyagából táplálkozva sűrűn szétágazódik. A gombaágyból az ugynevezett *conidiophor*-ágacsok fejlődnek, melyek csúcsaikon egy egyesével álló oospórákat fejlesztenek s ha e spórák teljesen megértek, az ágacsok csúcsairól leválnak, a légáramlat által továbbvitetnek s így a veszedelmet szertehurcolják.

Hogy ez az élő gombafaj rózsáinkat valaha nagyobb mértékben fogja-e veszélyeztetni, szerencsére még nagyon is kérdéses: — hiszen annak idejében a rozsdáról: a *Phragmidium subcorticinum*-ról is borzasztó dolgokat hallottunk mesélni, bár később, sőt a legújabb időkig sem hallottunk pusztításairól nevezetesebb jelentéseket, sőt úgy látszik, hogy az a „rozsdágy“ el is rozsdásodott. Ez a tapasztalás azonban korántsem tegyen bennünket elfogultakká, mert a mi ma jelentéktelennek látszik, holnap végzetessé válhatik.

Ha tehát rózsáink lombzatán ily áttetsző száraz foltokat észlelnénk, távolítsuk el azonnal a megtámadott leveleket s egészük azokat azonnal el, még mielőtt a betegséget továbbterjesztő spórák kifejlődtek volna. Ha azonban a baj már oly nagyfokú, hogy az egyes levelek eltávolításával célhoz nem juthatnánk, akkor legtanácsosabb a megtámadott koronákat egy százalékos rézgáliczoldattal (kékkőoldat) megpermetezni, mint a hogy a *Peronospora viticola* által meglepett szőlőtőkét szokás permetezni.

A „Zeitschrift für bildende Gartenkunst“ című kertészeti lapban Dr. W. Hess tanár, a rózsának egy kicsiny rovar ellenségéről, a bodza-hólyaglábról: *Thrips sambuci*

tesz említést, mely a kertben álló rózsák leveleit és bimbóit csunyául el szokta pusztítani. Hess egy általa észlelt ily csapásra hivatkozva, nevezett cikkében felhívja a rózsatenyésztők figyelmét e rovarkára, annyival is inkább, mivel tudomása szerint az irodalom ezen rózsaellelenséggel még nem foglalkozott. A hólyaglás azonban „fekete légy“ néven a rózsakertészek előtt már régóta ismeretes, de nem a kertben álló rózsákról, hanem a melegházból s miután az általa a kerti rózsákon elkövetett károk sokban hasonlítanak a *Peronospora sparsa* által okozott károkhoz, szükségesnek látszik az ily károk keletkezésének okáról mindenkor alapos meggyőződést szereznünk, mert csak így leszünk képesek a baj ellen alaposan védekezni. Ha azonban egy gyenge látóképességű kertész a kár okának megállapításában még is tévedésbe esnék, úgy ez a tévedés nem fog semmiféle hátrányos következményekkel járni, hacsak rögtön a rézgálicz-permetezőhöz nyúl, minthogy a rézgálicz oldat hatása folytán úgy a hólyaglás, mint a *Peronospora sparsa*, egyaránt és alaposan elpusztulnak. A közeledő tavasz alkalmából figyelmebe ajánlom rózsászainknak e két fontos ellenséget.

A rózsák tömeges szaporítása Amerikában.

Waller B.-tól, B.-Weiskirchen.

Az amerikai kereskedelmi életben csupán ez a jelszó uralkodik; »gyorsan és sokat!« Nem lehet tehát rajta csodálkozunk, hogy ez a jelszó ott a rózsakertészetben is hallatlan módon érvényesül. Az amerikai rózsakertész folyton azon van, hogy minél rövidebb idő alatt minél több rózsát tenyészthessen, s hogy munkájának produktumán minél előbb, s minél jobban tudhasson. A minőség ott rendszeren csak alárendelt szerepet játszik. Ennek megfelelőleg ott a rózsák szaporítása is különös uton történik; a csipkerózsa magvai felszántott területekre vettetnek, mint pl. a búza vagy rozs; átültetésről vagy iskolázásról szó sincsen, hanem a magoncztöldek őszkor az ekével töretnek fel, a rózsamagonczok kisse-

detnek és kiválogattatnak s így természetesen a plántáknak csupán egy ötöd része hasznavehető. Ezek a lúdtoll vastagságú magonczok többnyire karógyökeresek s e gyökerek mintegy 6—8 cm.-nyire visszanyesetnek, sőt a hajtások még jobban bekurtítottatnak, mire az így elkészített »alanyok« nedves földbe takartatnak. A nemesítés február hónapban veszi kezdetét, midőn az ősszel lemetélt s szintén leföldelt nemes galyak, a szabad kézből eszközölt egyszerű ferde lapos metszéssel kopuláltatnak a gyökérnyakra a kézben. Az ily lapos nemesítésnél mindig egyenlő vastagságú alany és nemes galy választatnak össze, az utóbbi három szemre vágatik s raffiaháncscsal szorosán és többszörös rétegben erősítetik az alanyhoz. Ezek a kész nemesítések csak kissé nedves finom földbe takartatnak s igen hűvösen tartatnak. Mindjárt tavasz kezdetén, a mint az idő megengedi, e nemesítvények a szabad földbe sorokban ültetnek, melynél a munkás arra ügyel, hogy a földből csupán a legfelső nemes szem álljon ki. Ezek a sajátságos »rózsaikolák« egész nyáron át jóformán teljesen magukra hagyatnak s csupán a felburjánzó gatzól tisztítottatnak meg némileg. A legelső őszig ez iskolák állítólag mintegy 65—70% eladható nemes rózsátot szolgáltatnak.

Egy sajátságos rózsza.

Dr. Kaufmann E.-tól.

A németországi »Rosen-Zeitung« mult évfolyamának második számában G. Hännicke Nordhausenből, egy különös rózsáról tesz említést, melyet annak idejében Abtnaudorfból Lauche-tól »Centifolia pipimativida« név alatt kapott s mely a rózsza virágzatában keveset vagy mitsem ütött el a közönséges *R. centifoliától*, lombozata azonban sajátságos alkotással birt. »Melléklevelei a szárat körülfojták s levélgyelei kétoldalt sajátságos, rendetlenül rojtozott lebenyekkel voltak ellátva, a csaknem kerekded, tompán csipkézett levelek pedig oly különös fodrozatot mutattak, akár egy 18-ik századbeli csipkés-fodros mellkendő.«

Néhány nap előtt a steinfurthi Gebrüder Schultheis rózsakertészek cégvezetőjétől tanulmányozás céljából egy öreg rózsászati művet, a botanikailag gondolkodó rózsászok evangéliumát, Redouté óriási rózsalbumát: *Les Roses*, 1817-ből, kaptam kezemhez.

Ez óriási páratlan művet eddig csupán az irodalomból ismertem és becsültem, most azonban azt is látom belőle, hogy elődeink a virágok királynéját sokkal jobban ismerték és becsülték az akkori rózsakultúra állapota mellett, mint mi a mienk mellett. Nem nevezhetjük magunkat tehát méltó utódoknak!

Miután Redouté-nak ezen tanulságos és történeti becsü műve manapság már oly ritka, hogy még a botanikus rózsászok egy töredékének sem áll rendelkezésére, nem akarom e szerencsés véletlent felhasználatlanul hagyni e különös rózsára vonatkozólag, mert erős bennem a meggyőződés, hogy ezzel még a józanul gondolkodó rózsakedvelőnek is szolgálatot teljesítek.

A kérdéses Rózsa Redouté »*Les Roses*« második kötetének 11-ik oldalán természet-híven le van festve s ugyanott: *R. centifolia bipinnata* név alatt pontosan le is van írva. A rózsza virágszára, fája, bimbója és virágja semmiben sem különbözik a közönséges százlevelű rózsáctól, lombozata azonban kétfősen czimpás (bipinnés) vagy kétszer szárnyalt, puha, csaknem vesealaku, mélyen és kétfősen csipkézett, fölül sima, alul gyengéden gyapjas fodrozott levelekkel.

A centifolia-rózsának ezen fölötté érdekes elfajzása Du Pont által hihetőleg még a múlt század utolsó esztendejében lett állandósítva, a kereskedelemben azonban csak 1802-ben jelent meg, a hol *R. crispa* név alatt eleintén igen nagy mértékben terjedt el. Miután e rózsza levelei a ribiszke leveleihez hasonlítanak, a laikus rózsakedvelők elnevezték *ribiszkelevelű* rózsának, későbbben azonban közönségessé vált a zellerlevelű rózsza elnevezés.

Redouté leírásából még az is kitünik, hogy e rózsának sajátos bodros lombozata

idővel mégis csak visszaesett a *R. centifolia* rendes lombozatának alakjába, minthogy egy és ugyanazon bokron, főképpen öregebb törzseknel, úgy a bodros, mint a közönséges lombozat is észleltetett. Ez okból Redouté azt ajánlotta, hogy ez érdekes faj fönntartása céljából a további szaporítások, illetőleg fölfrissítések csupán bodros lombozatu hajtásokról történjenek.

Végre Redouté ezt a jelenséget csupán elfajzásnak, inkább eltorzulásnak tartja s rendkívül sajnálja, hogy ez a rózsza anynyira elhanyagoltatik, mit azonban korántsem tulajdonít a kertészek közönyösségének, mint inkább azon sajnálatos körülménynek, hogy e rózsza lombozata virágzás előtt és alatt óriási mértékben megrakodik levéltetvekkel, a mi azután a bokrot elékteleníti.

Canina-alanyokra nemesítve ez a rózsza igen jól diszlik, azonban tanácsos azt némileg magára hagyni, mivel jó ápolásban részesülő törzsei néha minden különösebb ok nélkül megfoghatatlan módon elpusztulnak. Nemesgyökerű dugványbokrokat róla bujtások után nyerhetünk.

A mint tehát látjuk, Redouté munkája kimerítő felvilágosítást ad ezen sajátos rózsáról, mely manapság már valószínűleg kihalóban van.

Rózsászati jegyzetek.

A szerkesztőség kisérleti telepéről.

Mily szeszélyes, sőt jogosan mondhatni eszeveszett szokott néha az időjárás lenni, az elmúlt tél alkalmából Falb és más meteorológiai tudósok jóvendölései daczára elég tanulságosan jutott tudomásunkra. Már múlt évi ősziünk is, várakozásunk ellenére rendkívül rosszul ütött ki: szeptemberben és októberben semmi eső sem esett, hanem annál többet fűtt; azután november elsejével az időjárás hirtelen más alakot öltött, mert egy kevés eső után a légáramlat egyszerre csak északról fordult, az égboltozat kiderült s 3-ikáig oly hideget kaptunk, hogy a hőmérő kora reggel —8° R.-t mutatott. Ez a kriminális

hideg jóformán 8 napon át keményen tartotta magát s csak ezen hónap közepe táján engedett ki, hogy ily fokban az egész tél folyamában többé ne mutakozzék. Az erre következett rendkívül enyhe tél lefolyása után f. év márczius 2-án a hőmérséklet ismét nagy gyorsasággal hanyatlott alá; a várt meleg idő helyett kemény fagy mellett havazás köszöntött be, mely mintegy 14 napon át gyötört bennünket elannyira, hogy az ország kisebb folyóin a bekövetkezett jégzajlás miatt a hajózást is be kellett szüntetni. Márczius 18-ikától fogva a hőmérséklet igen lassan kezdett emelkedni s 29-én árnyékban már 22° R-re emelkedett. Az elmaradt tél tehát látszólag márcziusban akarta pótolni az elmulasztottakat.

Midőn az elmúlt őszön november 1-én az első fagy beköszöntött, nem is akartunk arra gondolni sem, hogy puhább rózsáinkat már ily korán letakarjuk. Ki gondolta, vagy ki gondolhatta most már, hogy ez az első fagy tartós hideggé fog válni? — A gond nélkül védtelenül hagyott rózsáinkat csak úgy karácsony tájékán kezdtük el takarni, a midőn egy előrement fagy után a valódi tél bekövetkeztére számítottunk.

Midőn a jelen tavasz elején letakart rózsáinkat felnyitottuk, rémületes tüneménynek voltunk szemtanúi: letakart rózsáinknak legnagyobb része, egész az alanyig, tökéletesen el volt fagyva. — Deczemberben tehát már a novemberi kemény fagy áldozatait takargattuk le! — Bár ne tettük volna, tán az enyhe tél néhányat mégis felelesztett volna, miként a megfagyott embert a hó-dörzsölés.

A mi az egyes fajok viselkedését illeti, e helyen csupán a fontosabb észleletekre szorítkozunk.

Egy nyitva hagyott erős *Mad. Bérard* bokortő, mely még a megelőző zordon télen át is sokat szenvedett, a múlt nyáron azonban még jól virágzott, alaposan beadta a kulcsot. *Gloire de Dijon*, egy hatalmas hat éves bokor a gyökérnyakra nemesítve, pompásan áttelelt. Ezt a bokrot még eddig soha

le nem takartuk. *William Allen Richardson* takaratlanul maradt, de védett helye lévén, jelenleg szépen hajt, bár vastagabb veszszőin itt-ott fekete fagyási foltok észlelhetők. A *Maréchal Niel* öt darab bokortőjéből védett helyen, de nyitottan hagyva négy darab elfagyott, míg egynél szép rügyek kezdenek kibontakozni. A nyitva hagyott alacsony puha rózsák közül egészen sértetlenül teleltek át: *Felleberg*, *Kronprinzessin Victoria*, *Bichonii*, *Cramoisie supericure*, *Rival de Pestum*, *Impératrice Eugénie*, *Citoyen des Deux Mondes*, *Viridiflora*, *Louis Philippe*, *Mad. Jean Sisley*, *The Bride*, *Grossherzogin Mathilde*, *Hermosa*, *Aimé Vibert*, *Elise Flory* és *Mad. Bravy*; — sokat szenvedtek: *W. F. Bennet*, *Mad. Lam-bard*, *Etoile de Lyon*, *Cornélie Kook* és *Alexina*; — teljesen elpusztultak: *Safrano*, *Mystère* és *Mad. de Watteville*.

A takaratlanul hagyott rózsák közül még a *Grandiflora* pézszmarózsa magonczaik közül is sok elfagyott, míg a különféle keresztkezésekből nyert korcsalakok a *Rosa rugosa*-ról, teljes télállóságot mutatnak. Mily kár, hogy erről az érdekes rózsáról nem vagyunk képesek hasznavehető szép kerti alakokat tenyészteni!

A deczemberben letakart magastörzsű rózsák közül tökéletesen elpusztultak: *Niphotos*, *Souvenir d'un ami*, *Comtesse Riza du Parc*, *Mad. Crombez*, *Perle de Lyon*, *Safrano*, *Maréchal Robert*, *Anna Olivier*, *Comtesse de Frigneuse*, *Mad. Mélanie Villermoz*, *Princesse de Sagan* és *Honourable Edith Gifford*; — csunyául megsínylették a telet: *Souvenir de David d'Angers*, *Marquise de Vivens*, *Souv. de la Malmaison*, *Mad. Eugène Verdier*, *(Thea) Sunset*, *Rovelli Charles*, *Cather. Mermet* és *Mad. Chédane Guinoisseau*; egészen jól teleltek át: *Grace Darling*, *Reine Natalie de Serbie*, *Belle Lyonnaise*, *Regulus* és *Mad. Denis*. Itt még csupán azt látjuk helyén valónak fölemlíteni, hogy nagyobb számu remontáns hybridrózsáink, úgy az alacsonyak, mint a magas törzsekre nemesítették, mint minden esztendőben, ez idén is kivétel nélkül igen jól átteleltek.

A felsorolt halotti- és beteglajstromból ismét csak azon régi és bölcs, de soha kelőleg nem méltatott tanulságot vonhatjuk le, hogy a rózsakertész semmiféle hitelben se részesítse a kalendáriumot, vagy pedig az újabb időben anynyira divatba jött időjósokat, mert a fagyás ördöge nálunk csakugyan igen keveset aluszik; legyen tehát a rózsakertésznek egyedüli parancsa egy minden tekintetben megbízható hőmérő; ezt azonban alkalmas helyen lelkiismeretes figyelemben részesítse!

The Puritan.

Szines műmelléklettel.

Henry Bennett angol rózsatenyésztő újdonságait a kontinens többnyire óriási kegyben részesítette s különösen magas árákkal fizette meg. E rózsák az előzékeny fogadtatást minden esetre ki is érdemelték, de hogy valódi értékük az érettük kiadott öszszegekkel egyenes viszonyban állt-e, illetékes helyeken még mai napig is kétségbe vonatik. Így volt ez Bennett *The Puritan* theahybridájával is, mely hozzánk Angolországból Amerikán át importáltatott, hol legelőször is South-Kensingtonban lett kiállítva s itt többszörös kiállításban és megbámulásban részesült.

Ámbár ez a reklámrózsa már 1887-ben publikáltatott, hozzánk tulajdonképpen csak mintegy két évvel ezelőtt érkezett s még alig mult el egy éve, hogy róla már érdem-

leges bírálatot lehetett ejteni. Ev a n s Philadelfiában, ki e rózsá kizárólagos eladási jogát a tenyésztőtől 200 dolláron vásárolta, következőképpen írja le: »Virágja tisztafér, bimbója eleintén gyengéden viaszsárgás, a kinyílásnál tisztafehérbe megy át; könnyen felnyílik, nagy és egyenletesen alkotott mint a *Merveille de Lyon*; telt, erős magnoliailattal, hosszuszáru, tartós. A bokor igen erőteljes fejlődést mutat, felegyenesedő, gazdagon és folyton virágzik, hasonlít némileg a *Merveille de Lyon* bokrához. Származik a *Mabel Morrison* és *Devoniensis* keresztezéséből s az amerikai történelem puritánjainak emlékezetére nyerte elnevezését.»

E rózsá állítólagos gazdag virágzata ellen már kezdetben jeientékeny panaszok merültek fel; így pl. a »*The American Florist*» 1888-iki évfolyam 66-ik számában B. W. Schmit h-tól egy közleményt találunk, melyben e rózsá ültetésekor a talajnak különösen gondos kikészítését ajánlja, hogy gazdag virágzatot nyerjünk róla. Ha azután a jeientéseket, de különösesen a melegebb vidékekről származókat figyelemmel kísérvük, úgy azokból minden kétséget kizárólag azon következtetést vonhatjuk le, hogy e rózsá hidegebb vidékeken képes csak teljes pompáját kifejezésre juttatni.

A *The Puritan* tehát igen jó, mondjuk legelső rendű rózsá lehet zordonabb, hüvösebb vidékeken, míg a délvidéki rózsásznak a legtöbb esetben csak bosszuságot okoz.

B i r á l a t o k.

Reine Natalie de Szerbie.

Thea-hybr. — Soufert & Notting, 1886.

Test-rózsaszínű, alijában gyengén sárgásan elmosódott, központjában valamivel élénkebb. Nagy, szép szabályos csészealakú, későbbben csaknem gömbösen boltozott, selymesen fénylő virágszirmai szabályosan rendeződtek, a felpattanó bimbó pompásan örvényes, kitünő tartású, rendkívül kellemesen illatozik. Porodák mérsékelt számban vannak jelen, sárgán szinezettek, valamivel rövideb-

bek mint a piros bibeszarak, melyek apró halvány patkóalakú tálcákban végződnek. Kehelyszirmok megrövidültek, jól fejlettek, a külsők széleiken rövid széles fognyulványokkal ellátva, a belsők épszéliiek; belső lapjuk sűrűn fehér nemezzel bélelt, kívülről homályosak, itt-ott szépen barnítottak, a külsők oldalain kevés mirigyszőröktől borítottak, csúcsaikon röviden de erősen ormoltak. Magtok kicsiny, rövid és vastag, fölül nincsen befűződve, szép kékes-szürkén hamvas, egé-

szen kopasz. Virágkocsány mérsékelten hosszú, elég szilárd, fényes világos-zöld, kissé öszszelapított, csak néhány hosszabb mirigyes sertével borított. Murvák ha jelen vannak, igen kicsinyek, keskenyek és kihegyezettek, többnyire azonban hiányoznak s egy pár 3—5-leveles lombozattal vannak helyettesítve. Levélnyel megrövidült, meglehetősen szívós, alsó felén több hosszabb, karcú, viszszahajlott tüskével, ezek közt mirigyes szőrökkel és sertékkal sűrűn borított, fölül szélesen, csorgaszzerűen barázdás, a barázda szélein s az oldalakon mirigyes szőrökkel és sertékkal gazdagon borított. Melléklevelek jól kifejlődve, meglehetősen szélesek, hosszú előrenyúló fülcsúcsokban végződnek, széleiken mirigyes rojtokkal és szőrökkel változatosan pilláztak. Teltzöld lombozata sűrű, csak igen kissé fényes, 3—5 petéded, széleiken élesen de sekélyen türeszelt levélből áll. A bokor növése igen erőteljes, de nem nyulánk, mellékajtásainak elágazódása lehetővé teszi szép koronák képződését; érdes hajtásai távolálló karcú, kissé hátrahajlott világos színű tüskékkel s ezek közt több mirigyes szőrökkel, sertékkal és kisebb tüskékkel fegyverzett. Virágzata különösen gazdag, csaknem kizárólag egyesével álló, rendkívül készségesen, tökéletesen és gazdagon remontál.

Mint legelső rendbéli kerti diszrózsát mindenkor csakis félmagas alanyokra nemesítsük; a szép gömbölyű korona képződése kevésbé engedi meg a gyökérnyakra eszközölt nemesítést. Nyesése valamivel rövidebbre vétessék, téli takaróul könnyű de száraz védelmet igényel, kedvező fekvés mellett azonban takaratlanul is áttelel.

A tenyésztők azt állítják, hogy ez a faj magoncza az ismert *Ma d. Lambard* thearózsának, párosítva a *Sulfureux* thearózsával. Hogy e rózsza csakugyan a *Ma d. Lambard* magonczivadéka, azt még botanikai érvekkel sem lehet megdönteni, csak hogy az állítólagos párosítás a *Sulfureux* tiszta thearózsával ez esetben teljesen kizártnak tekinthető. A tenyésztő ugyanis a mesterséges

termékenyítés műveletét pontosan teljesítette, azon egyetlen bibetálcsa azonban, melynek petefészkeiben ez ujdonságot létrehozó mag fejlődött, hihetőleg valamely rovar által egy remontáló hybridrózsza himporával lett sikeresen termékenyítve. A hajtásokon előforduló mirigyes szőrök és serték, de különösen az apró tüskék határozottan a tiszta theavér ellen szólnak s minden kétséget kizárólag elárulják a *Rosa gallica* korcsjellegét.

Ez a rózsza tehát nem thearózsza, hanem egy theahybrida, melynél azonban az *Indica* csoport jellegei lépnek inkább előtérbe.

Jaune bicolor.

Lutea.

Austrian Yellow. Bicolor. Punicea. Subrubra. Austriaca. — Török rózsza, büdös rózsza és kapuczinus rózsza elnevezés alatt ismeretes, a botanikai *Rosa lutea* Mill.-tól származik s úgy látszik, hogy ennek csupán egy alfajtája, bár eredete közelebből nem ismeretes. Virágja egyszerű ötszirmos, belülről igen szép bársonyos narancs- vagy czinóberpiros, aljában s hátsó lapján szép sárga. Ez a két szín néha szabálytalanul osztódik el úgy, hogy a rózsza némelykor foltosan vagy csikosan nyílik. Széles szirmai a csúcsokon jó mélyen kiöblözöttek. A rózsza gyenge, de igen kellemetlen, a mezei poloskára emlékeztető szagot áraszt. Porodái számosak, jól kifejlődtek, hosszú fonalakon sugárszerűleg elhelyezve; bibenyelek szintén fejlettek, számra nézve körülbelül 30-an vannak, kissé laposra nyomottak, igen rövidek, barnapiros bolyhos-röngös tálcákban végződnek. Kehelyszirmok igen keskenyek, hosszúra kinyulnak, néhányánál a szélek változó vonalas függelékekkel ellátva, belülről fehér nemezborítékkal béleltek, kívülről világos-zöld színűek, homályosak, elszórt, mirigyes sertécskékkel borítottak. Maghon igen jól fejlődött, fölül erősen befűződve, szép korsóalaku, fényes zöld, finoman bőrneműen hullámzatos, egészen kopasz. Virágzár rövid, igen szilárd, hengeres, egészen kopasz, fényes alapján barnított. Murvák hiányoznak. Melléklevelek igen keskenyek, hosz-

szura kinyult fülcsúcsokban végződnek. Levélnyel karcsu, igen szívós, fölülről gyengén barázdás, csupán néhány gyéren álló kisebb szőrmirigygyel ellátott, különben teljesen kopasz. A sűrű lombzat fényes-zöld, többnyire 7-leveles, az apró szilárd hosszal levelek széleiken mélyen egyszer fűrészeltek s a fogazatok csucsain apró szőrmirigyekkel pillázottak. Virágzata igen dús, különösen jól ápolt öregebb törzseken, a múlt évi meddő vesszők hónaljajtásain rendszerint egyesével állók, évenként csupán egyszer, tavaszkor jelennek meg. A bokor erős növéssü, inkább oldalt elágazó, az eleintén csuhabarna fényes hajtások csakhamar elérdesednek; fegyverzetük néhány hosszú hengeres, alig görbült igen hegyes, a levélgyekek tapadása alatt többnyire párosával ülő tüskékből áll.

Ezt a teljesen télkemény rózsát csak elvirítása után szabad megnyesni, mely alkalommal az elvirított vénebb hajtásokat távolítjuk el, a hosszú meddő vízajtásokat azonban érintetlenül hagyjuk, mert a jövő évi virágzatot ezek nyújtják.

Legcélyszerűbb e fajt dugványokról szaporítani, sőt e célra igen alkalmasak a dugványbokrok futóhajtásai is; ezen kívül félmagas és magas alanyokra is nemesíthetjük, mely alakban kerteinknek egyik legpompásabb tavaszi díszét képezi, itt azonban szabad területet kíván.

Mint egyszerűen nyiló botanikai alak természetesen nem tartozik az előkelő rózsák közé, azonban nyiló állapotában oly érdekes jelenség, hogy nagyobb rózsásokban nem volna szabad hiányoznia.

Általános kertészet.

3000 rózsza egy tőn. — Theiss községben Alsóausztriában, a plébánia udvarán egy rózsatőt ápolnak, mely az elmúlt tavaszon nem kevesebb mint három ezer nyiló rózsát hozott. Ugy látszik, hogy ezen a vidéken a rózsza tenyésztése különös előszeretettel tárgyat képezi, minthogy Leoben és Vordernberg között a vasuti állomások rózsatőkkel vannak díszítve.

A hangyák elpusztítása. — A Franciaországban megjelenő kertészeti lap »Annales de la Societé d'horticulture de la Gironde» szerint a hangyák biztosan és gyorsan elpusztíthatók, ha a felbontott fészekbe egy jó maroknyi természetes guánót szórunk s azt földdel ismét beborítjuk.

Czélyszerű jelzőtáblák. — Vegyünk igen finom sima, fehér, valamivel erősebb kártyapapirost, vonalozzuk rá fel a kívánt jelzőtábláskák alakját írónal, metéljük azután e táblákat éles ollóval szét, írjuk rájuk hig gallusztintával a kívánt feliratokat s szárítsuk meg az írást meleg helyen. Ezen elkészítés után a tábláskákat oly firneiszba helyezzük, melyhez előbb egy kevés (5—6%) terpen-

tinolajat kevertünk. A táblák e firneiszban addig maradnak, míg azzal teljesen át nem ivódtak, a mihez mintegy 2—3 nap szükséges, mire a teljes átívódást a papir áttetszőségéről felismerhetjük. Ez után a firneiszból kivett tábláskákat valamely tiszta rongydarabbal letörölgetjük s szellős helyen 1—2 napig száradni engedjük.

Ezeket a kész jelzőtábláskákat apró sárgarézszegekkel léczekhez erősíthetjük, vagy pedig rajtuk alkalmas helyen egy vastag túvel lukat szúrunk, a lukba vékony erős fonalat huzunk s így erősítjük fel azt a növényre.

Az ilyen jelzőtáblák rendkívül kevésbe kerülnek, könnyen előállíthatók s a szabadban a körülményekhez képest 2—3 évig is kitaranak, de minden esetre szebbek és tartósabbak a fatábláknál.

Két jó bor-alma.

Medaille d'or. Franciaországban 20 év óta a legjobb mustalmának tartják. Fája igen erős növéssü; felegyenesedő növekedés és kései virágzás mellett rendkívül sok, kicsiny, ámbrasárga vagy hajnalpiros gyümölcsöt ter-

mel, melynek egy kilójában 238 gramm cukor foglaltatik. A gyümölcs november hónap második felében érik meg, mustja erősen színezett, kellemesen zamatos, bőségesen van jelen.

Reine des Pommes. E fajtának fája erős fejlődésű, jól elágazódó, hatalmas felegyenesedő ágakkal s kései virágzás mellett igen dúsan terem. Gyümölcse közép nagyságú, világoszöld alapon biboros karminnal színezett, fénytelen barnán foltozott. Deczemberben érik s egy kilogrammban 216 gramm cukrot tartalmaz.

Amerikai birsalmák.

Meech profific. Az amerikai fajok közt kétségtelenül a legdúsabban termő faj. Gyümölcse egy nagy körtéhez hasonlít, kitünő ízű, világos narancs sárga színű, szép puha héjjal. Betőzéshez különösen beváló fajta.

Champion. Igen korai gazdagon termő faj. Néha már két esztendő fái is telve vannak szép gyümölcsökkel, melyek néha szebbek és nagyobbak mint a portugáli fajták.

De Bourgeaut. Valamennyi birsalma között a legkorábban érik s különösen alkalmas zordonabb vidékekre. Gyümölcsei már inkább almaalakúak, birnak, rendkívül zamatosak s igen tartósak.

Rea's Mammoth. A legnagyobb faj, narancsalakú gyümölcsökkel. Fája erőteljes növekedésű, igen dúsan terem.

Madeira-dió. — A diófajok között ez a fajta állítólag a legkorábban érő. Fája pompás fejlődésű, igen nagy, vékony héjú, finom zamatú, vajpuha magvat tartalmazó diókat terem.

A japáni bormálna. — Child tenyésztő, ki ezt a nevezetes gyümölcsöt Japánból hozzánk hozta, következőleg írja le: »E bogyós gyümölcs a málnák családjához tartozik, gyorsan és erőteljesen növekedik, a málnacserje magasságával bir s minden fűvés mellett takaró nélkül telet át«.

Leveleinek felső lapja sötétzöld, alsó lapja ezüstösen fehér és fiatal hajtásai piros szőrökkel borítottak. Gyümölcsei igen nagy

fürtökben gyakran 75—100-ával ülnek együtt s fejlődésük ideje alatt egy boritékba vannak zárva, mely a kehely által képeztetik s a gyümölcsöt teljesen körülzárolja. Mire a gyümölcsök megértek, ez a boriték megnyílik s egy nagy skarlát- vagy borvörös fürtöt leppez le. A virágkelyhek s a hajtások pirosas mohozattal sűrűn borítottak mint pl. a moharózsák. A növényt a rovarok soha sem támadják meg. A gyümölcs ize egészen elít más bogyók izétől; rendkívül édes, aromatikussal s nincsen kellemetlen savankás mellékíze, ellenkezőleg, rendkívül finom zamatja minden hasonló bogyós gyümölcs fölé helyezi azt. Magvai különösen aprók s az evésnél nem vétetnek észre jobban, mint pl. a földi epernél, a mely körülmény, hasonlítva a többi málna- és szederjefélékhez, minden esetre nagy előny. E gyümölcs még befőzve is eléje helyezendő a többi hasonló fajoknak, minthogy talán az egyedüli gyümölcs, a mely zamatját még a befőzés után is megtartja. Rendkívül lédús s a legjobb gyümölcs bort szolgáltatja. Érése július elejére esik s igen hosszú időn át tart mig teljesen véget ér. Az ismeretes bogyós gyümölcsök között leggazdagabb termést nyújt, úgy hogy cserjéi szép gyümölcseitől a szó legszorosabb értelmében teljesen el vannak borítva.

Clematis Davidiana. — Ezen Japánból hozzánk származott új Clematis-faj a legszebb tétálló növényekhez tartozik s hihetőleg mihamar be fog vonulni virágos kerteinkbe. Egy bokoralakú, 2—4 lábnyi magas cserjecske, élénkzöld színű lombozattal. Levelei küllősugarakban vannak a hajtások körül elhelyeződve s minden ilyen küllőtányér fölött számos virágfürt fejlődik, melyek hosszszas harangalaku, sötét lavendulakék, rendkívül illatos virágokkal ékeskednek, úgy, hogy a növény végre alulról kezdve a tetejéig megtelik virágokkal.

Ajánlatos Chrysanthemum-ujdonságok.

Anna M. Weybrecht, 1891. Ragyogó tisztafehér chinai válfaj, mely a pennsylvániai kertészeti egyesület által ezüstéremmel lett kitüntetve.

Frank Thompson, 1891. Pompás japáni válfaj, befelé hajlott virágszirmokkal. Csaknem tisztafehér s csupán a virágszirmok alapjában van gyengéd rózsaszínnel elfutódva. Sallangos alak, mely elsőrendű okmányt nyert.

John Firth, 1891. Japáni válfaj befelé hajlott virágszirmokkal. Egészen új, kiváló alkotásu nagyon telt, a virágszirmok serlegalakban rendeződtek, szoros sorokban a központot teljesen elfödik. Szinezete szép sötét rózsaszínű. Ősziösen négy, elsőrendű kitüntetésben részesült.

Mrs. George Daniels, 1891. Finom barackrózsaszínű virágjai rendkívül nagyok; minden virágszirma szőrös. Első osztályu kiváló újdonság.

We Wa, 1890. Japáni válfaj befelé hajlott szirmokkal. Nagy, belül sötétvörös, kívül szép rezes bronzszínű.

Bohemia, 1890. Igen nagy, szépen alakult, kifelé hajló, ragyogó piros színű virág, hosszu erős virágszárakkal. Egyike a legértékesebb sötétpiros színű válfajoknak.

Mistletoe, 1891. Japáni befelé hajlott szirmu válfaj. Virágja tökéletesen telt, csőalakú szirmokkal, melyek későbbben ezüstfehér szalagokká fejlődnek, melyek belső lapjukon sötét karmin színben pompáznak. Kétszer lett kitüntetve.

Addie Decker, 1891. Pompás mandarin-sárga színű japáni válfaj. Igen erős növekedésű hatásos virág, mely igen alkalmas kiállításokra.

President Hyde, 1890. Szép sárga szinezetű. Egyike a legajánlatosabb nagyvirágu, alacsony növekedésű válfajoknak.

Mad. Eulalie Morel, 1891. Japáni hybridalak igen nagy virágokkal, melyeknél a középső szirmok lapátalakúak. Szinezete szép narancs-sárga, a hátlaon mély aranysárga.

Új remontáló tollas szegfűfajok.

Surprise. Gazdagon virágzó törpe faj, kertiviola alaku virágokkal, melyek árnyékolt rózsapiros színűek.

Sultane. Erős növesű, virágja tökéletesen alkotott, gyöngyházfehér színű, biborosan foltozott.

Hercule. Erőteljes növesű, gazdagon virágzó növény; virágjai pirosasak, foltosak és karmazsinnal árnyékoltak.

Cyclope. Gazdagon virágzó erőteljes növény; virágja nagy, kékespiros, belül borvörös.

Darwin. Dúsan virágzó törpe válfaj, tömötten telt amarántpiros virágokkal.

Junon. Folytonosan virágzó törpe alak. Virágjai féligteltek, fehér színűek, szirmaikon rojtosak.

Calypso. Bokros, erős fejlődésű növény, nagy számban megjelenő virágjai fehérek, a középén karminnal foltozottak s ugyanolyan színnel szegélyezettek.

Phénomenc. Virágja féligtelt, alapja rózsapiros, barsnyos karminnal elfodott, pirossal könnyedén szegélyezett.

Buffon. Erőteljes növény, virágjai egyszerűek, gyengéd rózsaszínnel foltozottak és szegélyezettek. Különösen foglaltványokhoz ajánlatos.

Bayard. Dúsan virágzó erőteljes növény; virágjai egyszerűek, gyengéd rózsaszínűek, középén szélesen biborosan foltosak és sötét cseresnyepirosan petytyesek.

E szegfű-újdonságokat a steinfurthi rózsacég: Gebrüder Schultheis hozza a forgalomba.

A *Lilium speciosum* új válfajai.

Lilium speciosum macranthum. A törzs $\frac{1}{4}$ meter magas, alul zöld, felfelé mindinkább pirosas-barna; virágjai hosszú száron egy kúpalakú fürtben egyesülnek. A világos-zöld, feltűnő nagy lombzat a torzs körül egyenesen van elosztva; alsó levelei 15—18 cm. hosszúságúak s mintegy 3 cm. szélesek, a felsők valamivel rövidebbek, de szélesebbek. Virágjai igen nagyok, néha több mint 20 cm. átmérettel, igen részarányosan alkotottak s csak kissé vannak kifelé fordulva, átható karmin-rózsapiros színűek, a szirmok csúcsa felé elhalványulnak. E szép lilium elsőrangu nagyságú hagymái a szabadföldi tenyésztés mellett ritkán hoznak 17 virágnál kevesebbet és 22-nél többet egy törzsön. Jól trágyázott talajban 45 cm.-nyi óriási nagyságot is elér-

nek s az ilyen hagymák a következő évben 6—7 fejet 60—70 jól kifejlődött virággal szolgáltatnak.

Lilium speciosum »Melpomene.« Törzse körülbelül egy méter magas, alsó részén biborosan elfutódott, felfelé mindinkább sö-

cm. szélesek. Virágszirmai erősen hátrahajlottak, igen élénk színezetűek, de kisebbek mint az előző válfajnál. Színezete telt biboros karmazsin. Virágszirmai 8—9 cm. hosszúságúak, 3—3,5 cm. szélesek, fehérén szegélyezettek s csúcsaikon is fehérek, a mely színezet

Lilium speciosum macranthum.

tébb, esücsan csaknem biboroslekte. Virágszárjai 12—18 cm. hosszúak, szintén igen sötét színűek, neha villasan két részre szakadva két viragot viselnek. Lombozata feltűnően sötétzöld, rendkívül állandó; erőteljes levelei kanalalakuak, igen szélesek, 7-eresek, a középsők mintegy 20 cm. hosszúak és 5

a sötét lombozattal egyetemben igen jellemzővé teszik e liliomot.

Ez a rendkívül szép liliom még igen gazdagon is virágzik, azonban hagymájának elosztódására inkább hajlandó mint az előbbeni faj s ezért több szarát szokott hajtani.

Mindkét válfaj csak rövid idővel ezelőtt

lett Otto Mann leipzig-eutritzsch-i liliom-
tenyésztő által Japánból importálva. Ugyanott

Ugy a szabadföldi, mint az edényes tenyész-
tésre alkalmas, egyszerűen nyíló begonia-uj-

Lilium speciosum „Melpomene“.

kapható is ez a két szép liliom.

Begonia odoratissima **Baumannii**. —

donság kitűnő theállattal. A virág színezete
igen élénk rózsaszínű, levelei sokkal inkább

kerekdedek, mint a gigantea-csoportnál, melyhez e válfaj tartozik, minthogy bokra egyike a legnagyobbaknak ezen családban. A *B. odoratissima* az északi Cordillerák nedves völgyeiben gyakran fordul elő, gumója néha egy kis dinnye nagyságát is eléri, sulya pedig 375 gmm-ig is felemelkedik.

Gazdag és hosszantartó virágzása miatt ez a szép új óriási begonia különösen alkalmas a szobában való tenyésztésre. Egyetlen egy bokra nem ritkán 20—25 virágszárat is fejleszt, melyen egyenkint 3—6 virág foglal helyet. A himnemi virágok számosabbak, nagyobbak és sokkal szebbek, mint a nőneműek. Legjobb tulajdonsága azonban ez újdonságnak az, hogy évenként csak a három téli hónapban szünetel, míg 9 hónapon át folyton virágzik.

Gardenia Michauxii. — Fehér, kaméllialakú virágokkal, melyek finom theailatot árasztanak. Küleme bokorszerű, lombozata mázosan fényes sötétzöld levelektől képezteik. Ez az új válfaj a *Gardenia radicans* és a *G. florida* fölött azon előnnyel bír, hogy sokkal gazdagabban virágzik s különösen a szobatenyésztésre rendkívül alkalmas.

A Clivia Lindeni hybridái. — A Cliviák, melyek már ezelőtt is szép, háladatosan virágzó, kemény szobavirágainkat képezték, az *Amaryllis*-sal keresztezve, jelentékeny javításon mentek át. Halvány narancsvörös virágaik tüzes narancspirossá változtak át, nagyságuk is tetemesen növekedett s 15—20 virágból álló ernyőben virágzatuk évenként kétszer is megjelenik. A kemény növény szobatenyésztésre is felette alkalmas.

A Montbretiákról. — A kerteinkben művelt Montbretiák a *Tritonia aurea* Pappe és a *Tritonia Pottsii* Benth keresztezéseiből származtak s körülbelül tíz évvel ezelőtt hoztattak a kereskedésbe. Az eredeti hybridalak az annyira kiváló *Montbretia crocosmaeflora* volt, egy rendkívül kedves télkemény növény, mely mindazoktól, kik valaha látták, csakis dicsértetett és csodálatott. Valóban megfoghatatlan, hogy ezek a virágok még ennyire ismeretlenek a virágkertészek előtt, holott

igen kitünő üzleti virágokat szolgáltatnak, azután diszítésül is előnyösen használhatók, mint messze ellátzó csoportvirágok vagy foglalványok meg éppen első helyen állnak. A Montbretiák teljesen télkemények, tenyésztésük pedig éppen oly könnyű mint a *Gladiolusoké* s ezekével teljesen meg is egyezik. Hagymáik, melyeket néhány éven át a földben kell hagyni, hihetetlen módon szaporodnak el s így mi sem áll e hagymás növények tömeges tenyésztésének útjában, mert a ki azokat tenyésztené, biztos örömét lené az eredményben.

Kniphofia aloides gigantea. — Igen pompás válfaj, mely minden kertben megérdemel egy kis helyet; a legerőteljesebben növő s legszebben virágzó *Kniphofia* az eddig ismeretes fajok közt. Igen közel áll a *K. nobilis*, *grandis*, *maxima* és *Saundersi* válfajokhoz, de ezeknek egyikével sem azonos. Növése erőteljes, erős szára 1.20 m. magasságot is elér, virágjai fénylő narancspiros színezetűek, levelei szélesek, igen jól megnyúltak s kecsesen visszahajolnak. A szemlélőre az egész növény valóban nagyszerű benyomást gyakorol.

Impatiens Sultani. — Feltünően szép válfajai e háladatosan virágzó Balsamináknak, melyek színezetei a fakórózsaszíntől a tűzvörösre és violaszínig váltakoznak. Éppen oly könnyen tenyészthetők, éppen oly gazdagon és készségesen virágoznak, mint a törzsfaj s így a virágházak, szobák ablakai és folyosók diszítésére rendkívül előnyösen alkalmazhatók, hol azután egész nyáron át virágoznak.

Papaver glaucum. — Ajánlatos új egyenyári mákvirág, mely 50—60 cm. magasságot ér el, nemesen alkotott lombozata szürkés-zöld, szép virágjai 10 cm. átméretűek, ríktó tűz-skárlát piros színűek. A két külső virágszirom még egyszer oly nagy mint a belső s minden pár együttvéve egy kerek virágserleget képez, mely egy korán nyíló egyszerű tulipánhoz hasonlít. Ez a mákfaj igen gazdagon virágzik s miután virágjai több napon át megtartják üdeségüket s naponkint

ujabbak nyilnak fel, szakadatlan virágzata huzamosabb időre biztosítva van.

Kutyadivat. — A „Wiener Illustr. Garten-Zeitung” Párisból azon tudósítást kapta, hogy ott most legújabb divat a kutyákat nyakravalóikon naponkint friss virágbokrétával feldiszipteni. A tudósító a Bois de Boulogne sétányon egy agárral találkozott, mely nyakravalóján violacsokrot viselt, azután egy fekete uszár került elő, mely egy pompás chrysanthemum-bokrétával volt feldiszipelve, végre egy mopsz gyönyörű kaméliával díszítve szaladgált ide s tova.

Don Mariano Vergara, Madridban, plaza de Santa Barbara 5. öszszeköttetésbe lépni ohajt az osztrák-magyar birodalom rózsatenyésztőivel és rózsakedvelőivel.

Mühle Vilmos temesvári műkertész, kinek hirneve már az országon kívül is elegendő ismeretes, ő felsége a magyar király által a koronás arany érdemkeresztellett lett kitüntetve.

Beküldött árjegyzékek.

Mühle Vilmos Temesvár. — Fő-árjegyzék magvakról, növényekről s rózsákról 1892. évre.

A tordai m. k. állami bikanevelő telephely kertészete. — Árjegyzék rózsákról, gyümölcs- és díszfákról stb. Kiadja L'huillier István.

Max Deegen in Kösztritz. — Főárjegyzék

georginákról, rózsákról, gladiolusokról stb., 1892-re.

C. Deegen zu Kösztritz. — Tavaszi ajánlat növényekről és magvakról, 1892-re.

Robert Neumann in Erfurt. — 113-ik számu árjegyzék a nagybani eladásra, koniferák és lombfák magvairól stb., 1892.

W. Kliem in Gotha. — Kimerítő árjegyzék bogyós gyümölcsökről, növényekről, magvakról, kertészeti szerszámokról, gyümölcsfákról, cserjékről stb. 1892-re.

Reid & Bornemann in London-Sydenham. — Chrysanthemum-árjegyzék 1892-re.

Otto Mann in Leipzig-Eutritzsch. — Árjegyzék magvakról, virághagymákról, növényekről stb. 1892 tavaszára.

E. H. Krelage & Sohn in Haarlem, Holland. — Főárjegyzék, I rész, hagymák és gumók a tavaszi ültetéshez 1892-re.

Gebüder Ketten, Rosisten zu Luxemburg. — Árjegyzék legújabb rózsákról 1892-re.

Giulio Perotti Trieszt. — Rózsáárjegyzék 1892-re.

Soupert & Notting, Luxemburgban. — 96-ik számu árjegyzék a legújabb rózsákról 1892-re.

Louis Vieweg, Quedlinburgban. — Leíró mag- és növényárjegyzék 1892-re.

Gillemot Vilmos, Budapesten. — Rózsagyűjtemény 1892-re

Uj rózsafajok.

H. Plantaget, Comte d' Anjou. Thea; Tesnier fils. — Virágja chinai rózsaszínű, gyengéd biboros elfutódással, alapja fénylő, gyengéd bor-rózsaszínű tükrözéssel kiválóosult. Igen nagy, igen telt, egyesével álló hosszán és erősen kocányolt. Bokra erős növési zömök, gazdagon virágzik.

Mad. Benoit Rivière. Thea; Liabaud. — Virágja baraczsárga színű, közepében fakórózsaszínnel; nagy, telt, egyenes tartású, illatos. Növése erőteljes.

Mad. Pelisson. Thea; Brosse. — Bokra erős zömök fejlődésű; virágja középnagy, telt, világos citromsárga, hátsó lapján fehér; virágzata hosszú kocányokon ernyős. Folyton virágzó illatos rózsá.

Pink Perle des Jardins. Thea; Nanz & Neuner. — Az ismeretes Perle des Jardins thearózsájának rózsaszínű sportja.

Rainbow, (Szivárvány.) Thea; Gebr. Ketten. — Amerikából származik; virágja rózsaszínű, karminnal csikolt és foltozott, nagy, telt, a bokor erős növési.

Ruby Gold. Thea; O' Connor. — A Cath. Mermet sportja. Virágja aransárga gyengéd rózsaszínnel, a többiben megegyezik az anyafajjal.

Mad. Charles Genoud. Noisette; Godard. — Virágja sötét sárga, világos sárgába áthaladva; bimbója nankinsárga, szegélyszirmjai árnyékolt karminnal foglaltak; középnagy, telt, illatos. A bokor növése igen erős, virágzata ernyős vagy egyesével álló.

Duchesse of Fife. Remontáló hybrida; Cocker & Sons. — Virágja nagy, telt, igen szép serlegalakú, gyengéd ezüstös rózsaszínű, felette illatos, lombzata szép tartású. A Countess of Roseberry-ről származik.

Duke of Fife. Rem. hybr.; Cocker & Sons. — Virágja nagy, telt, igen szépen rendezett virágszirmokkal, pompás alkotással, gazdag skarlát-karminnal színezett. Az Etienne Levet hybridrózsának állandósított sportja.

La Vierzonnaise. Rem. hybr.; Ch. André. — Fája élénkzöld, néhány kampós tüskével fegyverzett; lombzata terjedelmes, világos-zöld, kissé szürkésen hamos. Virágja középnagy, jól telt, sötét rózsaszínű, közepében élénkebb, serlegalaku alkotással, hátsó lapja mindenkor világosabb. Virágzata ernyős, folytonosan megújuló. A kereskedésbe Lévêque & fils által hozzátik.

Mad. Anatole Leroy. Rem. hybr.; Leroy. — Virágja gyengéd rózsaszínű, központjában sötétebb; nagy, telt, bokra erős növekedésű.

Mad. Eduard Michel. Rem. hybr.; Liabaud. — Bokra erős fejlettségű; virágja szép leves-rózsaszínű, igen nagy, telt és illatos. Jó faj a melegházi hajtatóshoz. A Mad. Gabriel Luizet hybridrózsától ered. Össze

nem tévesztendő E. Verdier (1886) hasonló nevű rózsájával.

Mlle. Jeanne Masson. Rem. hybr.; Liabaud. — Virágja fehér, karmin ragyogással; középnagy vagy nagy, telt, gömbös, vagy pedig csészealaku, illatos. Bokra erős növéssű, egyenes hajtásokkal. Jó hajtató rózsza.

Souvenir de Mad. Dor. Rem. hybr.; Liabaud. — Virágja bársonyosan kékes-biboros karmazsinnal keverve; nagy, telt, csészealaku, illatos. Növése erős, némileg kuszó.

Spencer. Rem. hybr.; Paul & fils. — Szép selymes rózsaszínű, külső szirmai fehéres ragyogással; igen nagy, jól telt, tömören alkotott, bokra erős növéssű. Több kitüntetésben részesült. Ez a rózsza még a nemrégén elhalt H. Bennett tenyésztményeiből való.

Zenobia. Muscosa; Paul & fils. — Szép gyengéd selymes rózsaszínű, a szemnek különösen tetszetős; nagy, telt, gömbalaku, felette illatos, szépen mohozott bimbókkal. Bokra erős fejlődésű.

Irodalmi szemle.

Anleitung zur Pfirsichzucht am Wandspalier und freistehenden Baume, von F. Buche. — E művecske az őszibarackfa tenyésztését számos ábra kíséretében igen röviden és érthetően tárgyalja. A benne ajánlott egyszerűsített nyári kezelés mellett a kezelési költségek jelentékenyen leszállíthatnak, anélkül, hogy a minőségre kártékony befolyást gyakorolna. — Kiadta Georg D. W. Callwey Münchenben. Ára 70 kr.

Die einträgliche Beerenkultur. Teljes utmutatás a bogyós gyümölcsök kezelésére és értékesítésére. Irta Alexander Württenberger. — A bogyós gyümölcs tenyésztése a kertben és a szabad mezőn, aránylag véve

még nagyon fiatal. A gyümölcsstenyésztés ez ágának magas jövedelmezőségét csak a legujabb időben kezdik észrevenni. E füzetecske, mely a bogyós gyümölcsök termesztését és azok előnyös felhasználását kimerítően tárgyalja, bizonyára örömmel fogadtatik a gyümölcstermelők részéről. Szakértő tollából eredvén, a benne foglalt állítások helyességéhez természetesen semmi szó sem fér. Kiadta Georg D. W. Callwey Münchenben, ára 90 kr.

Unsere heimischen Orchideen. Az orchideák szabadföldi és edénybeli tenyésztéséről szóló füzetecske. Irta Alexander Württenberger, kiadta Georg D. W. Callwey Münchenben. Ára 36 kr.

TÁRGYJEGYZÉK.

Értekezések.

	Lap
Színes műmellékletünk	1
Az 1890—91-iki tél és rózsáink	2
Néhány jobb rózsafajról	3
Nehezen nyíló rózsák az üzletkertészetben	5
Hybrid rózsá vagy remontáns rózsá ?	6, 18
Rózsászati jegyzetek	7, 19, 53, 84
Egy érdekes visszaesés	17
Kérdés	22
Gustave Régis	23
Még egyszer »hybrid rózsá vagy remontáns rózsá ?«	33
Rózsagalyak a nemesítéshez	34
A trieri rózsakiállítás	35
Teltség és többszöri virítás a rózsáknál	38
Archiduchesse Maria Immaculata	40
A kertészet a temesvári kiállításon	49
A rózsacsoport »Luteae Crépin«	50
Őszi ültetés és a fagy	52
Claire Carnot	54
Néhány jobb rózsaujdonság	66
A rózsának egy szaporításmódja	68
A jeruzsálemi rózsavíz	69
A rózsá hajtatasához	70
A cserebogár álczáinak elpusztításához	71
A rózsató trágázása a szabadföldben	81
Egy új rózsaelenség	82
A rózsák tömeges szaporítása Amerikában	83
Egy sajtós rózsá	83
The Puritan	86

Bírálatok.

De la Griffériaie	8
Mad. Decour	9
Honourable Edith Gifford	9
R. villosa v. pomifera	23
Mad. Ferdinand Jamin	24

	Lap
Imperatrice Eugénie	25
Citoyen des Deux Mondes	40
Mlle. Annie Wood	41
Queen of the Prairies	54
Princess Beatrice	72
Mad. Crombez	73
Reine Natalie de Serbie	86
Jaune bicoloré	87
Általános kertészet	10, 25, 42, 56, 74, 88
Új rózsafajok	15, 31, 48, 61, 79, 94
Irodalmi szemle	15, 31, 48, 63, 80, 95
A Rózsá Újság olvasóköre	64

Színes műmelléletek.

Mlle. Franziska Krüger, Niphetos, Souvenir de Spaa I füzet	
Gustave Régis	2 »
Archiduchesse Maria Immaculata	3 »
Claire Carnot	4 »
Princess Beatrice	5 »
The Puritan	6 »

Szövegábrák.

	Lap
Önnedvesítő virágedény	11
Rogenhofer kerti fecskendője	27
Vízfűtés melegházak számára	42
Pteris Victoriae	45
Primula sinensis v. Pallanzae	46
Kerti és melegházi fecskendő	57
Új cseresnye »Hochgenuss von Erfurt«	59
Nicotiana colossea	77
Fuchsia procumbens	78
Fragaria indica	78
Lilium speciosum macranthum	91
Lilium speciosum „Melpomene“	92

